

HALLITUKSEN ESITYS VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2012
Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepan lausunto Ulkoasiainvaliokunnalle
14.10.2011

1. Suomen pidettävä kiinni 0,7 prosentin tavoitteesta

Hallitus esittää kehitysyhteistyöhön 50 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2012. Tällä säilytetään kehitysyhteistyövarojen osuus 0,56 prosentissa BKTL:sta. Vuosille 2013 ja 2014 määrärahat on tarkoitus jäädyttää euromääräisesti vuoden 2012 tasolle, mikä tarkoittaa BKTL-osuuden laskua.

Käsillä oleva talousarvioesitys vaarantaa vakavasti Suomen mahdollisuuden pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan nostaa kehitysyhteistyövaransa 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta vuoteen 2015 mennessä.

YK:ssa ja EU:ssa määritellyssä 0,7 prosentin tavoitteessa pysyminen on ensisijaisen tärkeää. Köyhyys ruokkii maailmanlaajuisia ongelmia, kuten terrorismia, epidemioita ja hallitsemattomia muuttoliikkeitä. Kehitysyhteistyöllä voidaan puuttua näiden ongelmien syihin. Globaali vakaus on myös suomalaisten etu. Kansainvälisten sitoumusten noudattamatta jättäminen vaikuttaa myös Suomen kansainväliseen maineeseen ja saattaa siten heikentää Suomen mahdollisuuksia päästä YK:n turvallisuusneuvoston jäseneksi.

Me uskomme, että Suomella on varaa tukea maailman köyhimpiä myös globaalien talouskriisien keskellä. Kehitysyhteistyöllä on kansan vankka tuki. Ulkoministeriön Taloustutkimuksella teettämän Suomalaisten mielipiteet kehitysyhteistyöstä -tutkimuksen mukaan 83 prosenttia suomalaisista pitää kehitysyhteistyötä erittäin tai melko tärkeänä. Entistä suurempi osa olisi valmis korottamaan kehitysyhteistyövarojen määrää.

→ Suomen tulee pitää kiinni sitoumuksistaan nostaa kehitysyhteistyövarojen osuus 0,7 prosenttiin BKTL:sta. Talousarvioesityksen ehdotukset tekevät tämän tavoitteen saavuttamisen lähes mahdottomaksi.

2. Uutta ilmastorahaa, päästökaupasta tuloja ilmastotoimiin

Suomen osuus Kööpenhaminan ilmastokokouksessa kehitysmaille luvatusista tuista on 110 miljoonaa euroa vuosina 2010-12. Suomi on päättänyt ottaa kehitysmaiden ilmastotoimiin käytettävät varat kehitysyhteistyöstä. Nyt käsiteltävä talousarvioesitys sisältää tätä rahaa 41,6 miljoonaa, eli käytännössä koko kehitysyhteistyövarojen vuoden 2012 kasvu on peräisin ilmastorahoituksesta. Köyhyyden vähentämisen ja ilmastonmuutoksen hillitsemisen kannalta on erittäin ongelmallista, että ilmastorahoitus on kierrätetty osaksi Suomen aiempia kehitysyhteistyölupauksia

Kehitysmaiden ongelmia ei ratkaista muuttamalla köyhyyden vähentämiseen tarkoitettujen rahavirtojen nimeä. Kehitysmaita ei myöskään saada mukaan ilmastoneuvotteluihin, jos tuki ei ole aitoa.

Vuosi 2012 tulee olemaan lyhyen aikavälin ilmastorahoituksen viimeinen vuosi. Koska tämän jälkeen ilmastorahoitusvelvoitteet nousevat merkittävästi, on lisäisyyden selkiyttäminen entistä tärkeämpää.

Vuonna 2013 puolestaan on tarkoitus aloittaa Euroopan unionin päästöhuutokauppa. Näistä varoista osa tullaan ohjaamaan ilmastorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön.

Kehitysyhteistyömäärärahojen ei tulisi olla riippuvaisia vaikeasti ennakoitavista tulonlähteistä, kuten päästöhuutokauppatuloista. Päästöhuutokaupan tulojen suuruutta on vaikea arvioida ennen kuin päästöoikeuksien hinnat ovat tiedossa. Mielestämme on kuitenkin hyvä, että hallitus sitoutuu ohjaamaan huutokauppatuloja 0,7 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi. Suomen saamista päästöhuutokaupan tuloista kehitysyhteistyöhön ohjattava osuus tulee korvamerkitä etukäteen, jotta kehitysyhteistyömäärärahojen kehitys kohti 0,7 prosentin tavoitetta saadaan toteutumaan.

→ **Ilmastorahoituksen tulee olla uutta eikä sitä tule laskea osaksi aiempaa 0,7 prosenttiosuuden sitoumusta.**

→ **Tarvittava osa Suomen saamista päästöhuutokaupan tuloista tulee korvamerkitä kehitysyhteistyöhön tasaisen kasvun saavuttamiseksi kohti 0,7 prosentin tavoitetta.**

3. Keskittämällä kohti laadukkaampaa kehitysyhteistyötä

Suomen pyrkimys kohdentaa kehitysyhteistyömäärärahoja pääkumppanimaihin ja kaikkein köyhimpiin maihin parantaa kehitysyhteistyön laatua. Tavoitteena on saavuttaa kestäviä muutoksia köyhien ihmisten elämässä. Kehitysyhteistyön pirstaleisuuden vähentämisen tulee mielestämme säilyä Suomen tavoitteena myös jatkossa.

Olemme huolissamme siitä, miten varojen ohjaaminen pois pitkäaikaisilta kumppanimailta tulee vaikuttamaan kehitysyhteistyön laatuun. Vuoden 2012 talousarvioesityksen myötä monenkeskisen kehitysyhteistyön ja maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön välinen tasapaino keikahtaa pääläelleen - siinä missä viimeksi mainittuun on useimpina aiempina vuosina panostettu euromääräisesti enemmän, kääntyy asetelma ensi vuonna toisin päin. Talousarvioesityksessä pitkäaikaisten kumppanimaiden rahoitukseen esitetään lähes 22 miljoonan euron leikkauksia viime vuoteen verrattuna.

Kehitysyhteistyön keskittäminen harvempiin maihin parantaa kustannustehokkuutta sekä edellytyksiä paikallisten olosuhteiden, eli kehitysmaiden ihmisten omien ponnistelujen, kehitysmaiden omien köyhyydenvähentämisuunnitelmien sekä muiden avunantajien toimien parempaan huomioimisen. Keskittämisessä ei edistytty viime hallituskauden aikana.

Kansalaisjärjestöille vuonna 2012 osoitettavia kehitysyhteistyön määrärahoja esitetään nostettavaksi 106 miljoonaan euroon hallitusohjelman mukaisesti. Näin ollen kansalaisjärjestöjen rahoituksen osuus koko kehitysyhteistyöstä on 10,6 prosenttia. Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö muun muassa tukee maiden demokratiakehitystä vahvistamalla kansalaisyhteiskuntien asemaa kehitysmaissa ja luo yhteyksiä ruohonjuuritasolle. Kansalaisjärjestöjen työ myös täydentää Suomen virallista kehitysyhteistyötä. Suomi tunnetaan pitkäaikaisena kansalaisyhteiskuntien vahvistamisen tukijana, tähän panostaminen jatkossakin on tärkeää.

→ **Kepa kannustaa Suomea pitämään kiinni tavoitteestaan keskittää kehitysyhteistyövaroja pääkumppanimaihin ja kaikkein köyhimpiin maihin.**

Lisätietoja:
Kehityspoliittinen asiantuntija Pauliina Saares
pauliina.saares@kepa.fi
(09) 584 23 283